

HANDBOEK PERSONENBELASTING 2022-2023

Fiscale Handboeken

Handboek personenbelasting 2022-2023

Prof. dr. I. VAN DE WOESTEYNE

Volledig geactualiseerd tot 16 augustus 2022
(geïndexeerde bedragen aanslagjaren 2022 en 2023 zie p. 877 e.v.)

 INTERSENTIA
Antwerpen – Gent – Cambridge

Handboek personenbelasting 2022-2023

I. Van De Woestyne

© 2022 Lefebvre Sarrut Belgium NV

Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1444-2

D/2022/7849/120

NUR 826

Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

Lay-out: Crius Group, Hulshout

Omslagontwerp: Stefaan Verboven | LetterLust

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.jurisquare.be.

DE AUTEUR

Prof. dr. Inge Van De Woestyne
Hoofddocent Universiteit Gent

INHOUD

Hoofdstuk 1.

Het toepassingsgebied van de personenbelasting.	1
I. Bevoegdheid om belastingen te heffen	1
II. Het begrip ‘rijksinwoner’	2
A. Woonplaats	3
B. Zetel van fortuin	4
C. Overleden rijksinwoner.	5
D. Dubbele fiscale woonplaats	6
III. Bewijslast	7
IV. Bijzondere gevallen.	8
A. Op grond van het WIB	8
B. Op grond van internationale verdragen.	10

Hoofdstuk 2.

De berekening van de personenbelasting.	13
I. Soorten inkomsten	13
II. Globalisatie van inkomsten	14
III. Belasting als alleenstaande of gemeenschappelijke aanslag	15
A. Gemeenschappelijke aanslag	15
B. Belasting als alleenstaande.	15
1. Principe.	15
2. Uitbreiding naar gehuwden en wettelijk samenwonenden.	16
3. Overlijden van de echtgenoot/wettelijk samenwonende.	17
4. Feitelijke scheiding	17
IV. Decumul bij een gemeenschappelijke aanslag	18
V. Schema	19
VI. Evenredige beperking van bedragen in het WIB.	21
VII. Indexering	24
A. Bedragen andere dan onder B tot G	24
1. Te indexeren bedragen	24
2. Eerste opschorting van indexering (aanslagjaren 1994-1999)	26
3. Tweede opschorting van indexering (aanslagjaren 2015-2018).	27

4.	Derde opschorting van indexering (aanslagjaren 2021-2024)	28
5.	Afrondingsregels	28
6.	Minimumbedrag	29
B.	Revalorisatiecoëfficiënt	29
C.	Onkostenvergoeding kunstenaars	29
D.	Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen	30
E.	Minimum brutoloon	30
F.	Inkomende werknemers, bedrijfsleiders en onderzoekers	31
G.	Kadastraal inkomen	31
Hoofdstuk 3.		
Inkomsten van onroerende goederen 33		
I.	Belastbare personen	33
II.	Goederen die onroerende inkomsten opleveren	34
A.	Ongebouwde onroerende goederen	35
B.	Gebouwde onroerende goederen	35
C.	Materieel en outillage	36
1.	Onroerend door incorporatie	36
2.	Onroerend door bestemming	37
III.	Opbrengsten uit te sluiten als onroerend inkomen	38
A.	Meerwaarden	38
B.	Onroerende inkomsten met beroepskarakter	38
C.	Onroerende inkomsten gekwalificeerd als diverse inkomsten	40
IV.	Kadastraal inkomen	40
A.	Vaststelling van het kadastraal inkomen	40
B.	Schatting, herschatting en herziening	42
1.	Schatting en herschatting	42
2.	Buitengewone en speciale herziening	43
V.	Vaststelling van het netto onroerend inkomen	44
A.	Vaststelling van het bruto onroerend inkomen	44
1.	Niet verhuurd	44
2.	Verhuurd	45
a.	Verhuurd aan een natuurlijke persoon voor privégebruik	45
b.	Verhuurd overeenkomstig de pachtwetgeving voor land- of tuinbouw	45
c.	Verhuurd aan een rechtspersoon voor bewoning	46
d.	Verhuurd in andere omstandigheden	46
3.	Combinatie van onroerende en roerende verhuur	54
4.	Vestiging of overdracht van erfpacht, opstal of gelijkaardige onroerende rechten	54

a.	Toepassingsgebied	54
b.	Vergoedingen en voordelen	55
c.	Verdeling tussen opstalgever en opstalhouder	56
5.	Bijzonderheden bij het vaststellen van het bruto onroerend inkomen.	57
a.	Vaststelling of wijziging van het kadastraal inkomen tijdens het belastbare tijdperk.	57
b.	Wijziging van belastingplichtige tijdens het belastbare tijdperk	58
c.	Wijziging van de bestemming van een onroerend goed.	59
d.	Goederen in onverdeeldheid.	59
6.	Vrijstellingen en verminderingen.	59
a.	Eigen woning.	59
b.	Onroerende goederen bestemd voor bepaalde doeleinden	61
c.	Verhuring onder loopbaanpacht	67
d.	Overdracht erfpacht, opstal of een gelijkaardig onroerend recht.	68
e.	Onproductieve en vernielde onroerende goederen.	69
B.	Van het bruto onroerend inkomen aftrekbare kosten	76
1.	Onderhouds- en herstellingskosten	76
2.	Interestaftrek	77
a.	Federale bevoegdheid.	77
b.	Voorwaarden.	78
3.	Aftrek door erfpachter of opstalhouder.	83

Hoofdstuk 4.

	Inkomsten van roerende goederen en kapitalen.	85
I.	Belastbare personen	85
II.	Belastbare roerende inkomsten	86
A.	Belastbare materie	86
B.	Opbrengsten uit te sluiten als roerend inkomen.	86
1.	Meerwaarden.	86
2.	Roerende inkomsten met beroepskarakter.	87
3.	Roerende inkomsten gekwalificeerd als diverse inkomsten.	87
C.	Dividenden	88
1.	Belastbare dividenden	88
a.	Eigenlijke inkomsten	88
b.	Terugbetaling van kapitaal	90
c.	Aflossing van het kapitaal.	97
d.	Terugbetaling van uitgiftepremies.	97

e.	Gehele of gedeeltelijke verdeling van een vennootschap of verkrijging van eigen aandelen	98
f.	Uitkeringen van juridische constructies	101
g.	Interesten van voorschotten	102
2.	Vrijstellingen	107
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting	108
a.	Tarief van 30%	109
b.	Tarieven van 20% of 15%	109
c.	Tarieven van 17%/20% of 5%	112
d.	Tarieven van 17%, 10% of 5%	113
e.	Tarief van 15%	114
4.	Vrijstellingen van roerende voorheffing	115
a.	Verkrijging van eigen aandelen en gedeeltelijke verdeling van het vennootschapsvermogen	116
b.	Toekenningen uit definitief belaste reserves of uit ten name van de vennoten belaste reserves	116
c.	Dividend na kapitaalvermindering	117
d.	Spin-offs	117
e.	Inkomsten toegekend door een beleggingsfonds	118
D.	Interesten	118
1.	Inkomsten van leningen en van elke andere schuldvoordring	118
a.	Belastbare interesten	118
b.	Vrijstellingen	125
c.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting	126
2.	Inkomsten van gelddeposito's	126
a.	Belastbare inkomsten	126
b.	Vrijstellingen	127
c.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting	128
3.	Instellingen voor collectieve belegging	129
a.	Belastbare inkomsten	129
b.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting	133
4.	Kapitalen uit individuele levensverzekeringscontracten	133
a.	Belastbare kapitalen	133
b.	Vrijgestelde kapitalen	135
c.	Belastbaar bedrag	135
d.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting	136

E.	Verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen	136
1.	Belastbare inkomsten	136
2.	Belastbaar bedrag	138
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	138
F.	Inkomsten begrepen in lijfrenten of tijdelijke renten.	139
1.	Belastbare inkomsten	139
2.	Belastbaar bedrag	140
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	141
G.	Auteursrechten.	141
1.	Belastbare inkomsten	141
2.	Belastbaar bedrag	142
3.	Tarieven van de roerende voorheffing en personenbelasting.	143
H.	Belastbaar tijdstip	143
I.	Roerende voorheffing	144
1.	Schuldenaar	144
2.	Inhouding.	144
3.	Grondslag.	145
4.	Betalingstermijn	145
5.	Vrijstelling of verzaking.	146
J.	Aangifte in de personenbelasting	146
1.	Roerende inkomsten waarvoor roerende voorheffing is ingehouden.	146
2.	Roerende inkomsten waarvoor geen roerende voorheffing werd ingehouden.	147
3.	Vrijgestelde roerende inkomsten waarvoor roerende voorheffing werd ingehouden	148
K.	Grondslag in de personenbelasting.	149
1.	Bruto roerend inkomen	149
2.	Van het bruto roerend inkomen aftrekbare kosten	149
a.	Innings- en bewaringskosten	149
b.	Interesten	150
c.	Verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen en auteursrechten	150

Hoofdstuk 5.

Beroepsinkomsten	151
----------------------------	-----

I.	Categorieën beroepsinkomsten	151
II.	Inkomsten uit een beroepsactiviteit	152

III.	Sociale en culturele vrijstellingen	153
IV.	Belastbaar nettoberoepsinkomen.....	155

Hoofdstuk 6.

Winst		159
I.	Belastbare personen	159
	A. Handelonderneming	159
	B. Nijverheidsonderneming	160
	C. Landbouwonderneming	160
	D. Uitbreiding naar vennootschappen.....	160
II.	Het winstbegrip	162
	A. Nettoactiefbenadering.....	162
	B. Verhouding met het boekhoudrecht.....	164
	C. Boekhoudverplichtingen van de natuurlijke persoon	165
III.	Belastbare winst	167
	A. Omschrijving	167
	B. Ogenblik van belastbaarheid	167
	1. Zekere en vaststaande schuldvordering	167
	2. Opschortende voorwaarde	169
	3. Ontbindende voorwaarde	169
	4. Voorschotten	169
	5. Overlopende rekeningen	170
	6. Disconto in vorderingen	170
	a. Boekhoudkundig	170
	b. Fiscaal.....	171
	7. Subsidies	171
	a. Boekhoudkundig	171
	b. Fiscaal.....	172
	8. Verkrijging van activa om niet	174
	C. Niet-gerealiseerde winsten.....	174
	1. Situering	174
	2. Begrip ‘abnormale of goedgunstige voordelen’	175
	3. In aanmerking komen voor het bepalen van de belastbare inkomsten van de verkrijger	175
	4. Art. 26, al. 2 WIB	176
	5. Verhouding met art. 49 WIB.....	177
	6. Toepassing van art. 54 WIB.....	177
	D. Exploitatiewinst	178
	1. Algemeen	178
	2. Het loon van de ondernemer.....	179
	3. Voordelen van alle aard	179
	a. Omschrijving	179
	b. Waardering	180

c.	Vermindering van beroepskosten	181
d.	Voordeel aan zichzelf	181
4.	Inkomsten uit speculatie	181
5.	Terugbetaling van ontleende kapitalen	182
6.	Sommen gebruikt voor de uitbreiding van de onderne- ming of om de waarde van activa te verhogen	182
a.	Boekhoudkundig	182
b.	Fiscaal	183
7.	Reserves, verzorgingsfondsen of voorzieningen	183
a.	Reserves	184
b.	Voorziening	184
c.	Waardeverminderingen op vorderingen	189
8.	Compensatievergoedingen voor een vermindering van de werkzaamheid	193
a.	Omschrijving	193
b.	Taxatieregime	194
9.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke winstder- ving	195
a.	Omschrijving	195
b.	Taxatieregime	197
10.	Steun aan de landbouw	198
E.	Waardevermeerderingen van bedrijfsactiva en waardevermin- deringen van passiva	198
1.	Omschrijving	198
2.	Waardevermeerderingen van bedrijfsactiva	199
a.	Belastbare waardevermeerderingen van bedrijfsac- tiva	199
b.	Vrijgestelde waardevermeerderingen van bedrijfsac- tiva	203
c.	Uitgestelde en gespreide taxatie	209
d.	Afzonderlijke aanslagvoet van 16,5%	212
3.	Waardeverminderingen van passiva	213
a.	Uitgedrukte niet-verwezenlijkte waardeverminde- ringen	213
b.	Winst uit de homologatie van een reorganisatieplan en uit de vaststelling van een minnelijk akkoord	213
F.	Onderwaarderingen van activa en overwaarderingen van passiva	214
1.	Omschrijving	214
2.	Onderwaardering van activa	215
3.	Overwaardering van passiva	216
4.	Bijzondere aanslagtermijn van art. 361 WIB	216

G.	Reconstitutiemeerwaarden	217
IV.	Beroepskosten	217
A.	Werkelijke beroepskosten	218
1.	Voorwaarden van aftrekbaarheid	218
a.	De kost moet gedaan of gedragen zijn om belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden	218
b.	De kost moet tijdens het belastbaar tijdperk gedaan of gedragen zijn	221
c.	De echtheid en het bedrag van de kost moeten worden bewezen	224
2.	Kosten uit waardering	227
a.	Waardeverminderingen	227
b.	Voorraadwijzigingen	230
c.	Afschrijvingen	231
3.	Kosten met betrekking tot onroerende goederen	246
4.	Interesten van leningen	247
a.	In de onderneming aangewende kapitalen	247
b.	Beperking van de aftrek	247
5.	Lasten, renten en soortgelijke uitkeringen betreffende de onderneming	249
6.	Commissies, erelonen en vergoedingen toegekend aan niet-personeelsleden	250
a.	Bedoelde kosten	250
b.	Individuele fiches en samenvattende opgaven	251
c.	Landen met aanzienlijk gunstigere belastingregeling	253
7.	Bezoldigingen van het personeel, met inbegrip van de ermee verband houdende kosten	254
a.	Bezoldigingen van het personeel	254
b.	Kosten die verband houden met de bezoldigingen	258
8.	Door de werkgever uitgekeerde pensioenen	263
9.	Persoonlijke socialezekerheidsbijdragen	264
a.	Gewoon sociaal statuut	264
b.	Aanvullend pensioen	266
10.	Bijdragen verzekering arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en invaliditeit	268
11.	Creëren kinderopvang	268
12.	Giften in natura	269
13.	Consumptiecheques	269
14.	Beroepskosten aftrekbaar voor meer dan 100%	270
a.	Kosten van beveiliging	270
b.	Kosten ter bevordering van het fietsgebruik	270
c.	Afschrijvingen van publiek toegankelijke laadstations	271

15.	Beroepskosten waarvan de aftrek wordt beperkt	272
a.	Restaurantkosten	272
b.	Receptiekosten	275
c.	Relatiegeschenken	278
d.	Maaltijdcheques	278
e.	Verplaatsingskosten	279
16.	Niet-aftrekbare beroepskosten	292
a.	Kosten van persoonlijke aard	292
b.	Belastingen	292
c.	Geldboeten, verbeurdverklaringen en straffen van alle aard	293
d.	Kledijkosten	295
e.	Kosten m.b.t. jacht, visvangst, jachten en lusthuizen . . .	298
f.	Kosten die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen	299
g.	Sociale voordelen	299
h.	Sport-/cultuur- of ecocheques	304
i.	Toezeggingen medische kosten, afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzeke- ringen	304
j.	Omkering	305
k.	Terugbetaalde vrijgestelde vergoedingen	305
l.	Compenserende toeslag startersjobs	306
m.	Rechtsbijstandverzekering	306
B.	Forfaitaire beroepskosten	306
C.	Progressief en afzonderlijk belastbare inkomsten	307
1.	Werkelijke beroepskosten	307
2.	Forfaitaire beroepskosten	307
D.	Meerdere beroepsactiviteiten	308
V.	Aftrekken van de nettowinst	308
A.	Bijkomend personeel	309
1.	Art. 67 WIB	309
2.	Wet van 10 februari 1998 – art. 67ter WIB	310
B.	Stagebonus	311
C.	Sociaal passief ingevolge het eenheidsstatuut	312
D.	Investeringsaftrek	313
1.	In aanmerking komende investeringen	313
a.	Materiële en immateriële vaste activa	313
b.	Nieuwe vaste activa	315
c.	Afschrijfbaar activa	316
d.	Uitsluitend voor beroepsdoeleinden gebruikt	316
2.	Categorieën van investeringen	317
3.	Berekening van de investeringsaftrek	318

a.	Grondslag	318
b.	Eenmalige aftrek	318
c.	Gespreide aftrek	319
d.	Overdracht van de investeringsaftrek	320
VI.	Verliezen	320

Hoofdstuk 7.

Baten van vrije beroepen, ambten, posten en winstgevende bezigheden . . . 323

I.	Belastbare personen	323
A.	Vrije beroepen	323
B.	Ambten of posten	324
C.	Winstgevende bezigheden	324
D.	Uitbreiding naar vennootschappen	325
II.	Belastbare baten	326
A.	Algemeen	326
1.	Omschrijving	326
2.	Ogenblik van belastbaarheid	326
a.	Ontvangst	326
b.	Zekere en vaststaande schuldvordering	328
B.	Ontvangsten	328
1.	Belastbare baten	328
2.	Vrijgestelde baten	328
3.	Taxatieregime	329
C.	Voordelen van alle aard	330
D.	Verwezenlijkte meerwaarden op bedrijfsactiva	332
E.	Compensatievergoedingen voor een vermindering van de werkzaamheid	333
F.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van baten	333
G.	Vergoedingen van parlementaire mandatarissen	334
H.	Vergoedingen van provincieraadsleden	335
III.	Beroepskosten	335
A.	Werkelijke beroepskosten	335
1.	Algemeen	335
2.	Collectieve akkoorden	337
a.	Advocaten	337
b.	Gerechtsdeurwaarders	338
c.	Zelfstandige kinderopvang	338
B.	Forfaitaire beroepskosten	339
IV.	Aftrekken van de nettobaten	340

Hoofdstuk 8.

Winsten en baten i.v.m. een voorheen uitgeoefende werkzaamheid	341
I. Belastbare personen	341
II. Belastbare inkomsten	341
A. Bedoelde inkomsten	341
B. Volledige of gedeeltelijke stopzetting van de activiteit	342
1. Volledige stopzetting	342
2. Gedeeltelijke stopzetting	342
3. Inkrimping van de activiteit	343
C. Retroactieve inbreng in een vennootschap	343
III. Belastbare stopzettingsmeerwaarden	344
A. Beroepsvermogen	344
B. Uit hoofde of naar aanleiding van de stopzetting	345
1. Principe	345
2. Desaffectatie	345
C. Verkregen meerwaarden	347
1. Principe	347
a. Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarde	347
b. Gedwongen verwezenlijkte meerwaarde	348
2. Overdracht tegen een variabele prijs	348
3. Overdracht tegen betaling van een lijfrente	348
D. Vastgestelde meerwaarden	349
E. Belastbaar bedrag van de stopzettingsmeerwaarde	349
F. Taxatieregime	350
1. Immateriële activa	350
2. Materiële vaste activa, financiële vaste activa en aandelen	352
3. Andere activa	352
4. Uitsplitsing van de prijs	352
IV. Vrijgestelde stopzettingsmeerwaarden	353
A. Monetaire meerwaarden	353
B. Het voortzettingstelsel	353
1. Principe	353
2. Fiscale gevolgen in hoofde van de persoon die de beroepsactiviteit voortzet	354
C. Inbreng in een vennootschap	355
1. Principe	355
2. Voorwaarden voor belastingvrijstelling	356
a. Inbreng van een bedrijfsafdeling of gemeenschap van goederen	357
b. Inbrengverkrijgende vennootschap	357
c. Antirechtsmisbruikbepaling	358

3.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenggenietende vennootschap	358
4.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenger	358
D.	De inbreng in een vennootschap erkend als landbouwonderneming	359
1.	Principe	359
2.	Fiscale gevolgen in hoofde van de inbrenggenietende vennootschap	360
3.	Fiscale gevolgen voor de inbrenger	360
4.	Latere optie voor de toepassing van de vennootschapsbelasting	360
V.	Nawinsten en nabaten	360
A.	Bedoelde inkomsten	360
B.	Toepassingen	361
C.	Taxatieregime	361
VI.	Na de stopzetting verkregen compensatievergoedingen	362
A.	Bedoelde inkomsten	362
B.	Taxatieregime	362
VII.	Beroepskosten	363
A.	Aftrekbare beroepskosten	363
B.	Tijdstip van aftrek	365

Hoofdstuk 9.

Bezoldigingen van loon- en weddetrekkenden 367

I.	Belastbare personen	367
A.	Dienstbetrekkingen	367
B.	Onder gezag	368
C.	Opbrengst van arbeid	369
1.	Betekenis	369
2.	Arbeidsovereenkomst	369
3.	Opleidingsovereenkomst	370
4.	Vrijwilligerswerk	370
5.	Verenigingswerk	374
II.	Belastbare bezoldigingen	375
A.	Algemeen	375
1.	Omschrijving	375
2.	Ogenblik van belastbaarheid	376
B.	Eigenlijke bezoldigingen	377
1.	Belastbare bezoldigingen	377
2.	Vrijgestelde bezoldigingen	379
a.	Kosten eigen aan de werkgever	379
b.	Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen	395
c.	Eenmalige innovatiepremies	397

d.	Werknemersparticipaties in het kapitaal en winst- premie	398
e.	Startersjobs	403
f.	Flexi-jobs	403
g.	Overuren	405
h.	Forfaitaire vergoedingen aan kunstenaars	408
i.	Forfaitaire vergoedingen voogdij	408
3.	Taxatieregime	409
a.	Gemiddelde aanslagvoet van het laatste vorige jaar met twaalf maanden belastbare beroepsinkomsten	409
b.	Gemiddelde aanslagvoet m.b.t. het geheel van de andere belastbare inkomsten	410
c.	Afzonderlijke taxatie tegen 33%	411
d.	Afzonderlijke taxatie tegen 16,5% of 33%	412
e.	Afzonderlijke taxatie tegen 10,38%	413
C.	Voordelen van alle aard	414
1.	Algemeen	414
2.	Belastbare voordelen van alle aard	415
a.	Voordelen in natura	415
b.	Ten laste nemen van eigen kosten van de werknemer . .	416
3.	Waardering van de anders dan in geld behaalde voorde- len	419
a.	Werkelijke waarde	419
b.	Forfaitaire waardering	420
4.	Vrijgestelde voordelen	443
a.	Woon-werkverplaatsingen	443
b.	Mobiliteitsbudget	448
c.	PC-Privé	449
d.	Sociale voordelen	450
e.	Elektronische maaltijdcheques, sport- en cultuur- cheques of ecocheques	453
f.	Consumptiecheques	456
g.	Verwerven van aandelen	457
h.	Aanvullende pensioentoezegging	458
i.	Verzekering aanvullende uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid	461
j.	Verzekering medische kosten	462
k.	Verzekering afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzekeringen	464
D.	Vergoedingen verkregen bij het stopzetten van de arbeid of het beëindigen van de arbeidsovereenkomst	466
1.	Belastbare vergoedingen	466
2.	Vrijgestelde vergoedingen	468

a.	Morele schadevergoeding	468
b.	Ontslagcompensatievergoeding	469
c.	Opleidingsbudget	470
3.	Taxatieregime	470
E.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van bezoldigingen	471
1.	Belastbare vergoedingen	471
a.	Wettelijke vergoedingen	471
b.	Extrawettelijke vergoedingen	472
2.	Vrijgestelde vergoedingen	473
3.	Taxatieregime	474
F.	Bezoldigingen verkregen na stopzetting	475
1.	Omschrijving	475
2.	Taxatieregime	475
III.	Beroepskosten	475
A.	Werkelijke beroepskosten	476
1.	Algemeen	476
2.	Aftrekbare beroepskosten	476
a.	Woon-werkverkeer	476
b.	Onroerende goederen	476
c.	Afschrijvingen	478
d.	Studiekosten	479
e.	Vakbondsbijdragen	480
f.	Syndicaal afgevaardigde	480
g.	Afscheidsdrink	481
h.	Vervangingsinkomsten	481
3.	Niet-afrekbare beroepskosten	482
a.	Bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid	482
b.	Bedrijfsvoorheffing	482
c.	Bijdragen politieke partij	482
B.	Forfaitaire beroepskosten	483
1.	Gewone forfaitaire beroepskosten	483
2.	Aanvullende forfaits	483
a.	Lange woon-werkverplaatsingen	483
b.	Bezoldigden tewerkgesteld in een land buiten Europa	484
3.	Bijzonder forfait	484
 Hoofdstuk 10.		
Bezoldigingen van bedrijfsleiders		487
I.	Belastbare personen	487
A.	Art. 32, al. 1, 1° WIB	487

	B.	Art. 32, al. 1, 2° WIB	489
	C.	Vennootschap in fiscale zin	489
II.		Belastbare bezoldigingen	490
	A.	Algemeen	490
	1.	Omschrijving	490
	2.	Ogenblik van belastbaarheid	491
	B.	Tantièmes en andere bezoldigingen	492
	1.	Belastbare bezoldigingen	492
	2.	Vrijgestelde bezoldigingen	492
	a.	Kosten eigen aan de vennootschap	492
	b.	Geherkwalificeerde werknemersbezoldigingen	494
	3.	Taxatieregime	495
	C.	Voordelen van alle aard	495
	1.	Belastbare voordelen van alle aard	495
	2.	Vrijgestelde voordelen	498
	a.	Woon-werkverplaatsingen	498
	b.	Sociale voordelen	498
	c.	Elektronische maaltijdcheques, sport-/cultuur- of ecocheques	498
	d.	Aanvullende pensioentoezegging	499
	e.	Verzekering aanvullende uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid	501
	f.	Verzekering van medische kosten/afhankelijkheid, ernstige aandoeningen en andere persoonsverzekeringen	502
	D.	Vergoedingen verkregen bij het stopzetten van de arbeid	502
	1.	Omschrijving	502
	2.	Taxatieregime	502
	E.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van bezoldigingen	503
	1.	Omschrijving	503
	2.	Vrijgestelde vergoedingen	503
	3.	Taxatieregime	503
	F.	Bezoldigingen verkregen na stopzetting	504
	1.	Omschrijving	504
	2.	Taxatieregime	504
	G.	Geherkwalificeerde huur	504
III.		Beroepskosten	505
	A.	Werkelijke beroepskosten	505
	1.	Algemeen	505
	2.	Aftrekbare beroepskosten	506
	a.	Interesten van leningen	506

b.	Dragen van verliezen geleden door de vennootschap . . .	508
c.	Borgstelling	511
B.	Forfaitaire beroepskosten	513

Hoofdstuk 11.

Bezoldigingen van meewerkende echtgenoten 515

I.	Belastbare personen	515
II.	Belastbare bezoldigingen	516
A.	Toekenningen uit de winst en baten van de gezamenlijk uitgeoefende activiteit	516
B.	Compensatievergoedingen voor een tijdelijke derving van bezoldigingen	516
1.	Omschrijving	516
2.	Taxatieregime	517
III.	Beroepskosten	517
A.	Werkelijke kosten	517
B.	Forfaitaire kosten	518

Hoofdstuk 12.

Pensioenen, renten en als zodanig geldende toelagen 519

I.	Belastbare personen	519
II.	Belastbare pensioenen	519
A.	Omschrijving	519
B.	Belastbaar tijdstip	521
C.	Pensioenen die betrekking hebben op de beroepswerkzaam- heid of wettelijke sociale beschermingsregeling	522
1.	Wettelijke pensioenen	522
a.	Eigenlijke pensioenen	522
b.	Arbeidsongevallen en beroepsziekten	523
2.	Extrawettelijke pensioenen	524
a.	Aftrekbare beroepskosten	525
b.	Individuele pensioentoezegging zonder externe financiering	525
3.	Wettelijke sociale beschermingsregeling	526
4.	Vrijgestelde pensioenen	527
5.	Taxatieregime	527
a.	Progressief tarief	527
b.	Gemiddelde aanslagvoet m.b.t. het geheel van de andere belastbare inkomsten	528
c.	Omzetting in een fictieve rente	528
d.	Afzonderlijke taxatie tegen 16,5%	529

e.	Afzonderlijke taxatie tegen 33%	530
D.	Aanvullende pensioenen voor zelfstandigen	530
1.	Vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen (VAPZ)	530
2.	Professionele pensioenkassen – RIZIV-contracten	531
3.	Pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ)	532
4.	Vrijgestelde pensioenen	533
5.	Taxatieregime	533
a.	Vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen (VAPZ)	533
b.	Pensioenovereenkomst voor zelfstandigen (POZ)	535
E.	Vergoedingen tot herstel van een bestendige inkomstender- ving	536
1.	Omschrijving	536
2.	Verzekering “arbeidsongeschiktheid”	537
3.	Taxatieregime	538
F.	Collectieve en individuele pensioentoezeggingen met externe financiering	539
1.	Omschrijving	539
2.	Vrijgestelde bestanddelen	541
a.	Winstdeelnemingen	541
b.	Voorschotten	542
c.	Renten gevormd door afstand van kapitaal	542
3.	Taxatieregime	542
a.	Progressief tarief	542
b.	Omzetting in een fictieve rente	543
c.	Afzonderlijke taxatie tegen 10%, 16,5%, 18%, 20% of 33%	544
G.	Aanvullende pensioenen voor werknemers (VAPW)	548
1.	Omschrijving	548
2.	Taxatieregime	549
a.	Afzonderlijke taxatie tegen 10% of 33%	549
b.	Omzetting in een fictieve rente	549
H.	Individuele levensverzekering	550
1.	Omschrijving	550
2.	Belastingplichtige	551
3.	Vrijgestelde individuele levensverzekeringen	552
4.	Taxatieregime	553
a.	Personenbelasting	553
b.	Taks op het langetermijnsparen	555
I.	Pensioensparen	557
1.	Omschrijving	557
2.	Belastingplichtige	558
3.	Vrijgestelde bestanddelen	558

4.	Belastbare grondslag.	559
5.	Taxatieregime	559
a.	Personenbelasting.	559
b.	Taks op het langetermijnsparen.	562

Hoofdstuk 13.

Huwelijksquotiënt en toekenning meewerkende echtgenoot.	565
---	------------

I.	Situering.	565
A.	Huwelijksquotiënt	565
1.	Gezinnen met één beroepsinkomen.	565
2.	Gezinnen met twee beroepsinkomens maar waarvan één zeer laag is.	566
3.	Behoud van de oorspronkelijke kwalificatie.	566
4.	Huwelijksquotiënt: enkel wanneer in het voordeel van de belastingplichtigen	567
5.	Internationale ambtenaren	567
B.	Toekenning aan de meewerkende echtgenoot als bedoeld in art. 86 WIB	568
1.	Voorwaarden	568
2.	Bedrag van de toekenning.	569

Hoofdstuk 14.

Bedrijfsvoorheffing.	571
----------------------------------	------------

I.	Toepassingsgebied	571
II.	Schuldenaars van de bedrijfsvoorheffing	574
III.	Kenmerken.	576
A.	Inhouding van bedrijfsvoorheffing: verplichting en recht	576
B.	Verrekening van niet-doorgestorte bedrijfsvoorheffing	577
1.	Algemeen	577
2.	Volledige vrijstelling.	578
3.	Gedeeltelijke vrijstelling.	578
a.	Overwerk (art. 275 ¹ WIB)	578
b.	Onderzoekers (art. 275 ³ WIB)	580
c.	Zeevisserij (art. 275 ⁴ WIB)	581
d.	Ploegen- of nachtarbeid (art. 275 ⁵ WIB).	582
e.	Sportbeoefenaars (art. 275 ⁶ WIB)	584
f.	Algemene vrijstelling (art. 275 ⁷ WIB).	585
g.	Steunzones (art. 275 ⁸ en 275 ⁹ WIB).	586
h.	Kleine startende ondernemingen (art. 275 ¹⁰ WIB).	587
i.	Opleiding van werknemers (art. 275 ¹² WIB)	587
4.	Vermindering door te storten bedrijfsvoorheffing met compenserende toeslag startersjobs.	589

IV.	Belastbaar tijdstip	589
V.	Betalingstermijn	589
VI.	Berekening van de bedrijfsvoorheffing	590
Hoofdstuk 15.		
Diverse inkomsten 591		
I.	Occasionele winsten of baten	591
A.	Belastbare inkomsten	591
1.	Inkomsten behaald buiten een beroepswerkzaamheid.	592
2.	Speculatie	592
3.	Enige prestatie, verrichting of dienst	593
4.	Inkomsten behaald uit het normale beheer van het privévermogen.	593
B.	Vrijgestelde inkomsten	595
C.	Belastbaar nettobedrag	596
D.	Overdracht van verliezen	596
E.	Ogenblik van belastbaarheid	596
F.	Taxatieregime	597
II.	Deeleconomie en verenigingswerk	597
A.	Deeleconomie	597
B.	Verenigingswerk.	598
C.	Beroepsinkomsten	599
D.	Belastbaar bruto- en nettobedrag	600
E.	Ogenblik van belastbaarheid	600
F.	Taxatieregime	600
III.	Prijzen, subsidies, renten en pensioenen toegekend aan geleerden, schrijvers of kunstenaars.	601
A.	Belastbare inkomsten	601
1.	Prijzen	601
2.	Subsidies ontvangen gedurende twee jaar.	601
3.	Subsidies ontvangen gedurende meer dan twee jaar, renten en pensioenen	602
B.	Vrijgestelde inkomsten	602
C.	Belastbaar nettobedrag	603
D.	Ogenblik van belastbaarheid	603
E.	Taxatieregime	603
IV.	Prestatiepremies toegekend aan atleten	603
A.	Belastbare inkomsten	603
B.	Ogenblik van belastbaarheid	604
C.	Taxatieregime	604
V.	Uitkeringen tot onderhoud	604
A.	Belastbare inkomsten	604

B.	Persoon aan wie de betaling plaatsvindt	605
C.	Belastbaar nettobedrag	606
D.	Ogenblik van belastbaarheid	606
E.	Taxatieregime	606
1.	Regelmatige betaling	607
a.	Periodieke betaling	607
b.	Kapitaal	607
2.	Retroactieve vaststelling of verhoging door een gerechtelijke beslissing	608
VI.	Inkomsten uit onroerende rechten	608
A.	Inkomsten uit onderverhuring of de overdracht van huur van onroerende goederen	608
1.	Belastbare inkomsten	608
2.	Belastbaar nettobedrag	609
a.	Bruto-inkomsten	609
b.	Kosten	610
c.	Voordelen of kosten bestaande uit een eenmalige ontvangst of uitgave	610
B.	Inkomsten uit concessie van het recht om een onroerend goed te gebruiken	611
1.	Belastbare inkomsten	611
2.	Belastbaar nettobedrag	612
C.	Ogenblik van belastbaarheid	612
D.	Taxatieregime	612
VII.	Loten van effecten van leningen	613
A.	Belastbare inkomsten	613
B.	Belastbaar nettobedrag	613
C.	Ogenblik van belastbaarheid	613
D.	Taxatieregime	613
VIII.	Opbrengsten van verhuring van jacht-, vis- en vogelvangstrechten	614
A.	Belastbare inkomsten	614
B.	Belastbaar nettobedrag	614
C.	Ogenblik van belastbaarheid	615
D.	Taxatieregime	615
IX.	Meerwaarden op opgebouwde onroerende goederen	615
A.	Belastbare meerwaarden	615
1.	In België gelegen opgebouwde onroerende goederen	616
a.	Gronden	616
b.	Met gronden gelijkgestelde gebouwde onroerende goederen	616
2.	Zakelijke rechten	617
3.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid	617
4.	Vervreemding onder bezwarende titel	617

5.	Verkrijging onder bezwarende titel	618
6.	Minimum bezitsduur van de overgedragen goederen	619
B.	Belastbaar nettobedrag	620
1.	Verkoopprijs of -waarde	620
a.	Verkoopprijs	620
b.	Verkoopwaarde	620
2.	Verkoopkosten	621
3.	Verkrijgingsprijs of -waarde	621
4.	Verkrijgingskosten	621
a.	Kosten van verkrijging of overgang	621
b.	Uitgaven	621
c.	Forfait	622
5.	Aantal verlopen jaren tussen verkrijging onder bezwa- rende titel en vervreemding	622
6.	Vergoeding voor planschade	622
C.	Overdracht van verliezen	623
D.	Ogenblik van belastbaarheid	623
E.	Taxatieregime	623
X.	Meerwaarden op aandelen	624
A.	Belastbare meerwaarden	624
1.	Abnormaal beheer van het privévermogen	624
2.	Meerwaarden op belangrijke deelnemingen	625
a.	Behoren tot een belangrijke deelneming	626
b.	Overdracht onder bezwarende titel	626
c.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaam- heid	627
d.	Overdracht aan een buitenlandse rechtspersoon	627
e.	Onrechtstreekse overdrachten	627
3.	Meerwaarden gerealiseerd bij een eerdere overdracht	627
B.	Belastingvrije meerwaarden	628
C.	Belastbaar nettobedrag	630
1.	Ontvangen prijs	630
2.	Prijs van verkrijging	630
3.	Geen compensatie met verliezen van gelijke aard	630
D.	Taxatieregime	631
XI.	Meerwaarden op gebouwde onroerende goederen	631
A.	Belastbare meerwaarden	631
1.	In België gelegen gebouwde onroerende goederen	631
2.	Zakelijke rechten	631
3.	Buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid	632
4.	Vervreemding onder bezwarende titel	632
5.	Verkrijging onder bezwarende titel en minimum bezitsduur	633

B.	Belastbaar nettobedrag	634
1.	Verkoopprijs of -waarde	634
2.	Verkoopkosten	634
3.	Verkrijgingsprijs of -waarde	634
4.	Kosten van verkrijging of overgang	635
5.	Aantal verlopen jaren tussen verkrijging onder bezwa- rende titel en vervreemding.	635
6.	Kosten van werken en vergoedingen voor schade	635
C.	Overdracht van verliezen	636
D.	Ogenblik van belastbaarheid	636
E.	Taxatieregime	636
XII.	Vergoeding voor ontbrekende coupon	637
A.	Belastbare inkomsten	637
B.	Belastbaar nettobedrag	637
C.	Ogenblik van belastbaarheid	637
D.	Taxatieregime	637
XIII.	Vergoedingen voor uitvindingen.	638

Hoofdstuk 16.

Totaal netto-inkomen	639
---------------------------------------	------------

I.	Begrip	639
II.	Volledige decumul	639
III.	Gemeenschappelijke aanslag	639
IV.	Gehuwden/wettelijk samenwonenden belast als alleenstaanden	641
V.	Inkomsten van kinderen	641

Hoofdstuk 17.

Van het totale netto-inkomen aftrekbare bestedingen	643
--	------------

I.	Situering.	643
II.	Onderhoudsgelden	643
A.	Aftrekbaar bedrag	643
B.	Voorwaarden	644
1.	Wettelijke verplichting.	644
2.	Regelmatige storting.	646
3.	Geen gezinsslid	647
C.	Uitkeringen in natura	649
D.	Onderhoudsgeld bij compensatie	650
E.	Terugwerkend gedeelte van onderhoudsuitkeringen.	650
1.	Principe.	650
2.	Maand waarin beslissing wordt genomen.	651
3.	Betaald na het belastbare tijdperk waarop zij betrekking hebben.	651

F.	Verschillende behandeling in hoofde van onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde	652
G.	Co-ouderschap	652
H.	Verdeling van de onderhoudsgelden over verschillende belastingplichtigen.	653

Hoofdstuk 18.

Toepassen van de belastingtarieven	655
---	------------

I.	Progressieve aanslagvoeten.	655
II.	Afzonderlijke aanslagvoeten.	656
	A. Bestaande tarieven.	656
	B. Enkel wanneer voordelig	656
	C. Berekening van de gemiddelde aanslagvoet	657

Hoofdstuk 19.

Berekening van de hoofdsom	661
---	------------

I.	Situering.	661
II.	Vermindering voor de belastingvrije som	661
	A. Basisbedrag van de belastingvrije som.	661
	1. Belastingplichtige die als alleenstaande wordt belast	661
	2. Belastingplichtigen waarvoor een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd	662
	B. Verhoging van de belastingvrije som voor kinderen en andere personen ten laste.	662
	1. Principe.	662
	2. Personen die ten laste kunnen worden genomen.	663
	a. Kinderen	663
	b. Andere personen.	664
	3. Voorwaarden om als ten laste van de belastingplichtige te worden beschouwd	664
	a. Deel uitmaken van het gezin van de belastingplichtige.	665
	b. Begrenzing bestaansmiddelen	673
	c. Geen bezoldigingen genieten die voor de belastingplichtige aftrekbare beroepskosten zijn.	680
	4. Overheveling van kinderen en andere personen ten laste . . .	681
	5. Verhoging van het basisbedrag van de belastingvrije som. . .	682
	a. Kinderen	682
	b. Andere personen.	682
	c. Criteria om een kind of andere persoon ten laste als gehandicapt aan te merken	684
	d. Toevoeging aan het basisbedrag van de belastingvrije som.	685

C.	Verhoging van de belastingvrije som vanwege de gezinssituatie	689
1.	Alleenstaande met kinderlast	689
2.	Handicap van de belastingplichtige	691
3.	Jaar van huwelijk of wettelijke samenwoning	692
D.	Berekening van de vermindering	692
III.	Vermindering voor pensioenen en vervangingsinkomsten (art. 146-154 WIB)	693
A.	Pensioenen en andere vervangingsinkomsten (andere dan onder B en C)	694
1.	Vervangingsinkomsten vermeld in art. 31bis WIB	694
2.	Het totale netto-inkomen bestaat gedeeltelijk uit pensioenen en andere vervangingsinkomsten	695
3.	Hoogte van het belastbaar inkomen	696
4.	Personenbelasting m.b.t. het vervangingsinkomen	697
5.	Verhoging van de aanvullende vermindering	697
B.	Werkloosheidsuitkeringen	697
1.	Het totale netto-inkomen bestaat uitsluitend uit werkloosheidsuitkeringen	697
2.	Het totale netto-inkomen bestaat gedeeltelijk uit werkloosheidsuitkeringen	698
3.	Hoogte van het belastbaar inkomen	698
4.	Personenbelasting m.b.t. het vervangingsinkomen	698
5.	Verhoging van de aanvullende vermindering	698
6.	Bijkomende vermindering	699
C.	Wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	700
IV.	Vermindering voor inkomsten uit het buitenland (art. 155-156 WIB)	701
A.	Buitenlandse inkomsten	701
1.	Vrijgesteld krachtens een dubbelbelastingverdrag	701
a.	Vrijgesteld met progressievoorbehoud	701
b.	Circulaire van 12 maart 2008	703
2.	Vermindering van de personenbelasting tot de helft	706
3.	Opdeling van de belastbare inkomsten	707
B.	Vermindering voor personeel van internationale organisaties ...	708
C.	Vermindering voor Europese parlementsleden	708
D.	Vermindering bezoldigingen van internationale tribunalen	709

Hoofdstuk 20.

	Federale en gewestelijke personenbelasting	711
I.	Berekening van de gereduceerde belasting Staat	711
II.	Gewestelijke personenbelasting	712
A.	Bevoegdheden	712

B.	Gewestelijke opcentiemen	714
C.	Belastingvermeerderingen	715
D.	Kortingen	715
E.	Belastingverminderingen	716
III.	Belastingverminderingen in het Vlaamse Gewest	716
A.	Volgorde van aanrekening	717
B.	Belastingverminderingen	718
1.	Vermindering voor uitgaven voor het verwerven of het behouden van de eigen woning (art. 145 ³⁷ - 145 ⁴⁶ WIB)	718
a.	Exclusieve bevoegdheid	718
b.	Vermindering voor de woonbonus (art. 145 ³⁷ en 145 ³⁸ WIB) of de geïntegreerde woonbonus (art. 145 ^{38/1} en 145 ^{38/2} WIB)	721
c.	Vermindering in het langetermijnsparen voor kapitaalaflossingen en premies levensverzekering (art. 145 ³⁹ en 145 ⁴⁰ WIB)	735
d.	Vermindering in het bouwsparen voor kapitaalaflossingen en premies levensverzekering (art. 145 ⁴¹ en 145 ⁴² WIB)	742
e.	Vermindering voor de gewone interestaftrek en de aftrek van erfpacht- en opstalvergoedingen (art. 145 ⁴³ WIB)	748
f.	Vermindering voor de verrekening van onroerende voorheffing (art. 145 ⁴⁴ WIB)	750
g.	Vermindering voor de bijkomende interestaftrek (art. 145 ⁴⁵ WIB)	751
2.	Vermindering voor vernieuwing van huurwoningen (art. 145 ³⁰ WIB)	757
3.	Vermindering voor onderhoud en restauratie van beschermde monumenten en landschappen (art. 145 ³⁶ WIB)	758
4.	Vermindering voor renovatieovereenkomst (art. 3.1.3-3.1.9 decreet 27 maart 2009)	760
5.	Vermindering voor wijk-werkcheques en dienstencheques (art. 145 ²¹ -145 ²³ WIB)	761
a.	Berekening	761
b.	Aanrekening op saldo van federale personenbelasting en terugbetaalbaar belastingkrediet	762
C.	Overflowmechanisme	763
IV.	Federale personenbelasting	763
A.	Volgorde van aanrekening	764
B.	Belastingverminderingen	765
1.	Vermindering voor ingehouden bijdragen voor een aanvullend pensioen (art. 145 ¹ , 1 ^o WIB)	765

a.	Toepassingsgebied	765
b.	Voorwaarden voor belastingvermindering	767
c.	Tarief	777
2.	Vermindering voor een aanvullend pensioen voor zelfstandigen (art. 145 ¹ , 1 ^o bis WIB)	777
a.	Toepassingsgebied	777
b.	Voorwaarden	777
c.	Tarief	780
3.	Vermindering voor uitgaven voor het verwerven of behouden van een woning andere dan de eigen woning	780
a.	Vermindering voor de bijkomende interestaftrek (art. 526, § 1 WIB)	781
b.	Vermindering voor de woonbonus (art. 539 WIB)	782
c.	Federale belastingvermindering in het langetermijnsparen voor kapitaalaflossingen (art. 145 ¹ , 3 ^o WIB)	783
d.	Vermindering in het bouwsparen voor kapitaalaflossingen en premies individuele levensverzekering (art. 526, § 2 WIB)	784
4.	Vermindering voor energiezuinige woningen (art. 535, al. 1 WIB)	787
5.	Vermindering voor interesten van groene leningen (art. 145 ²⁴ , § 3 WIB)	788
6.	Vermindering voor minderwaarden bij gehele verdeling van een private privak (art. 145 ^{26/1} WIB)	789
7.	Vermindering voor elektrische voertuigen (art. 145 ²⁸ WIB)	790
8.	Vermindering voor giften (art. 145 ³³ WIB)	790
9.	Vermindering voor bezoldigingen van een huisbediende (art. 145 ³⁴ WIB)	791
10.	Vermindering voor kinderoppas (art. 145 ³⁵ WIB)	793
a.	Voorwaarden	793
b.	Berekening	796
c.	Aanrekening op saldo van gewestelijke personenbelasting en terugbetaalbaar belastingkrediet	797
11.	Vermindering voor adoptiekosten (art. 145 ⁴⁸ WIB)	797
12.	Vermindering voor een rechtsbijstandsverzekering (art. 145 ⁴⁹ WIB)	798
13.	Vermindering voor laadstations voor elektrische wagens (art. 145 ⁵⁰ WIB)	798
14.	Vermindering inzake overwerk (art. 154bis WIB)	800
15.	Vermindering voor kwijschelding van huur	803
a.	Toepassingsgebied	803
b.	Voorwaarden	804

c.	Berekening van de belastingvermindering	806
16.	Vermindering voor premies voor individuele levensverzekeringscontracten (art. 145 ¹ , 2° WIB)	806
a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	807
b.	Begrenzing in functie van de beroepsinkomsten	808
c.	Tarief.	809
17.	Vermindering voor werkgeversaandelen (art. 145 ¹ , 4° WIB)	809
a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	809
b.	Begrenzing.	810
c.	Tarief.	810
18.	Vermindering voor pensioensparen (art. 145 ¹ , 5° WIB)	811
a.	Voorwaarden voor belastingvermindering	811
b.	Begrenzing.	812
c.	Tarief.	813
19.	Vermindering voor nieuwe aandelen van startende ondernemingen (art. 145 ²⁶ WIB) of groeibedrijven (art. 145 ²⁷ WIB)	813
a.	Kenmerken van de aandelen.	814
b.	Beleggingsmodaliteiten	814
c.	Hoedanigheid van de vennootschap	815
d.	Hoedanigheid van de belegger	817
e.	Berekening van de belastingvermindering	818
f.	Federale belastingvermeerdering.	819
20.	Vermindering voor aandelen van een ontwikkelingsfonds (art. 145 ³² WIB).	820
21.	Vermindering voor nieuwe aandelen van noodlijdende vennootschappen (COVID-19-belastingvermindering).	821
a.	Kenmerken van de aandelen.	822
b.	Beleggingsmodaliteiten	822
c.	Hoedanigheid van de vennootschap	822
d.	Berekening van de belastingvermindering	824
e.	Volgorde van aanrekening	824
f.	Overdracht van de belastingvermindering	824
g.	Federale belastingvermeerdering.	824
C.	Overflowmechanisme	825

Hoofdstuk 21.

Verdere berekening.	827
-----------------------------	-----

I.	Federale belastingvermeerderingen van de totale belasting	827
A.	Niet-tijdige besteding van het opleidingsbudget.	827
B.	Terugname belastingvoordeel werkgeversaandelen.	827

C.	Terugname belastingvoordeel nieuwe aandelen van startende ondernemingen of groei-bedrijven of COVID-19-aandelen	828
D.	Terugname belastingvoordeel ontwikkelingsfonds	828
E.	Vermeerdering bij gebrek aan voorafbetalingen.	828
1.	Toepassingsgebied.	828
2.	Vooraf te betalen bedrag	829
3.	Belastingverhoging	830
F.	Vermeerdering bij overschrijding van de maximale steunintensiteit	831
II.	Federale verrekenbare niet terugbetaalbare bestanddelen.	832
A.	Bonificatie voor voorafbetalingen.	832
1.	Toepassingsgebied.	832
2.	Grondslag waarop de bonificatie wordt berekend	833
3.	Bonificatie.	833
B.	Forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting	834
III.	Federale en gewestelijke terugbetaalbare belastingkredieten	836
A.	Federale belastingkredieten	836
1.	Belastingkrediet voor kinderen ten laste en alleenstaande met kinderlast	836
a.	Algemeen	836
b.	Berekening.	837
c.	Gemeenschappelijke aanslag	838
d.	Uitgesloten van het belastingkrediet.	839
e.	Verrekening.	840
2.	Belastingkrediet voor uitgaven voor kinderoppas.	840
3.	Belastingkrediet omwille van investeringen met eigen middelen	840
4.	Belastingkrediet voor lage activiteitsinkomsten	842
a.	Belastingkrediet als bedoeld in art. 289ter WIB	842
b.	Belastingkrediet als bedoeld in art. 289ter/1 WIB	845
B.	Gewestelijke belastingkredieten	845
1.	Dienstencheques	846
2.	Woonbonus	846
3.	Winwinlening	846
4.	Vriendenaandeel	850
IV.	Federale verrekenbare en terugbetaalbare bestanddelen.	853
A.	Bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen	853
B.	Roerende voorheffing en fictieve roerende voorheffing.	853
V.	Aanvullende gemeente- en agglomeratiebelastingen.	854
	<i>Oefening</i>	857
	<i>Oplossing</i>	861
	<i>Geïndexeerde bedragen aanslagjaren 2022 en 2023</i>	877